

interview | Vrijdag beginnen de centrale schriftelijke eindexamens. Op het KWC in Culemborg is de spanning voelbaar. 'Hoe onthoud ik de wetten van Newton én de tragedie van Antigone?'

Links: Sabrine met haar vriendinnen in de overblijfruimte. Boven: bij de kluisjes. FOTO'S JAGODA LASOTA

Nog heel even, en dan is het afspreken bij de kapstokken verleden tijd

Eline van Suchtelen en Merijn van Nuland
Culemborg

Ze moeten er een beetje om lachen, zeggen Sabrine (17) en haar vriendinnen als de fotograaf ze op de gevoelige plaat wil vastleggen. Niet dat ze buiten beeld willen blijven, hoor. Het gaat ze meer om de plek waar de fotograaf ze heeft neergezet: op de tribune in de overblijfruimte.

Dat is meestal de plek waar de brugklassers of de gamers zitten. De bovenbouwers eten hun lunch het liefst aan een ronde tafel. Zijn die bezet, dan ga je voor een rechthoekig exemplaar. Eén ding doen ze sowieso niet: op de grond zitten. Dat is gewoon gênant, aldus de meiden.

Maar goed, die hele rangen-en-standenmaatschappij van de middelbare school is voor Sabrine waarschijnlijk snel verleden tijd. Want vrijdag begint ze aan haar eindexamen, net als ruim 184.000 andere scholieren in Nederland. Al zijn de examenkandidaten in het praktijkonderwijs al wat eerder begonnen.

Op het KWC in Culemborg, een brede middelbare school van praktijkonderwijs tot gymnasium, proberen 338 van de 1648 leerlingen dit jaar hun diploma te halen. Sabrine uit de 6e klas van het gymnasium staat er goed voor. Ze heeft nog geen last van examenstress. "Maar als ik

Sabrine (17) doet eindexamen gymnasium.

straks in die examenzaal zit, denk ik dat het last minute nog wel komt." Ze hoopt dat ze de spanning van zich af kan schudden door aan haar persoonlijke motto te denken: 'je kunt niet altijd zes gooien'. "Dat las ik ooit op sociale media en het sprak me erg aan."

Datzelfde motto hield haar op de been toen ze werd uitgeloot voor geneeskunde. Ze begint na de zomervakantie met farmaceutische wetenschappen aan de VU in Amsterdam, in de hoop dat ze in de toekomst opnieuw een kans krijgt om ingeloot te worden bij geneeskunde.

Grieks én natuurkunde

Haar ouders zijn hoe dan ook trots; ze is de eerste in het gezin die gaat studeren aan de universiteit. Sabrine droomt van een baan bij Artsen zonder Grenzen.

Deze weken moet alles samenkomen wat ze in zes jaar tijd heeft geleerd. Vrijdag begint ze met Nederlands. Dat moet nog lukken. Maar vooral tegen dinsdag 20 mei ziet ze nu al op. Dan staan natuurkunde én Grieks op haar rooster. "Hoe ga ik dat doen?", zegt Sabrine met grote ogen. "Hoe ga ik op dezelfde dag de wetten van Newton onthouden én alles van de tragedie van Sophocles over Antigone? Nou ja, komt vast goed."

Nu ze voor de laatste keer door de gangen van het KWC struint, komen veel herinneringen boven aan zes jaar middelbare school. We lopen langs de verschillende gekleurde kluisjes die Sabrine in die tijd heeft gehad. Op een of andere manier was die van haar altijd oranje.

Dan de kapstokken, een belangrijke plek. Daar spreekt ze altijd met vrienden af om te kijken wat ze in de pauze gaan doen. "Meestal naar de supermarkt."

Het zijn veel mooie herinneringen. Ze was actief voor het leerlingenpanel, had als leerlingmentor

andere scholieren onder haar hoede en zette zich als crewlid in voor de actieweek. Daarin haalt de school ieder jaar in de week voor kerst geld op voor het goede doel, inclusief glazen huis.

Ze denkt terug aan die keer dat ze in coronatijd een project moest inleveren, nog niks af had omdat dingen onduidelijk waren en in tranen werd opgevangen door de conciërges. "Ze namen me mee naar een lokaal met allerlei soorten en kleuren papier en zeiden: 'Pak wat je moet hebben. En als er iets geprint moest worden, doen we dat voor je'. Uiteindelijk had ik iets van een acht."

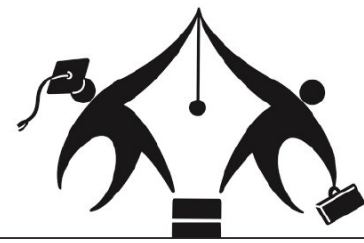
Ze laat een enorm netwerk achter. Om de paar meter houdt ze stil

'Ik ken haast iedereen hier op het KWC wel'

Sabrine (17)

in de gangen. Voor een knuffel met een vriendin bijvoorbeeld. Of voor een fistbump met een tweedeklasser. "Ik raak snel aan de praat met mensen. Daarom blijf ik soms de hele pauze hangen bij een andere klas, terwijl ik eigenlijk andere plannen had. Ik ken haast iedereen hier wel."

Bijna is het tijd om uit te vliegen. Bijna. Maar ook daarna is het KWC in Culemborg nog niet zomaar van de übersociale Sabrine af, waar schuwt ze. "De kantined medewerkers zijn super aardig. Dus als ik straks op weg ben naar college en ik heb niks te eten, dan stop ik denk ik onderweg voor een broodje." En dan, lachend: "Het helpt dat ze ook nog eens goedkoop zijn."

Pennen neer!

De eindexamens markeren de overgang tussen puberteit en volwassenheid. Hoe beleven scholieren en medewerkers deze weken? *Trouw* dompelt zich deze periode onder in de microkosmos van het KWC in Culemborg.

'Als ik straks in die examenzaal zit, denk ik dat de stress last minute nog wel komt'

Je kunt niet altijd zes gooien, is haar motto. 'Dat las ik ooit op sociale media.'

Wat herinneren lezers van Trouw zich nog van hun eindexamen?

De Nijmeegse student **Bram Kuijt (24)** vond de centrale eindexamens vrij makkelijk in vergelijking met de schoolexamens, schrijft hij in onze enquête waarin we lezers hebben gevraagd wat ze zich nog herinneren van hun eigen eindexamen. Wel struikelde hij over een nogal vage vraag over de 'Weltpolitiek' van de Duitse staatsman Otto von Bismarck. "Hierover heb ik het soms nog met mijn medestudenten, die voornamelijk geschiedenis studeren."

Jeanine van den Bosch (31) uit Ede weet nog hoe ze 'hoestend, niezend, betrand en duizelig' op de examens aankwam, omdat het hooikoortsseizoen in volle gang was. Dankzij een welwillende surveillant en een stapel zakdoeken wist ze haar examen Grieks toch goed af te ronden. De eerste zin van Herodotus' Historiën zit sindsdien vastgeklonken in haar hoofd, schrijft ze. "Dit is het verslag van Herodotus van Halicarnassus..."

Voor **Hartger Wassink (53)** uit Nijmegen was de eindexamenperiode 'een vrij zinloze tijd'. Hij weet nog hoe hij een 9 haalde voor Frans, maar 'nog steeds amper een croissantje kan bestellen bij de boulangerie'. "Ik gun de huidige en toekomstige leerlingen betekenisvoller en rechtvaardiger onderwijs."